

A' ROMAI TSASZARIES AP. KIRALYI FELSÉG!
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indált BÉTSBŐL Pénteken 2. Decemberben' 1791.

Nagy Hitet kívánó Hírek.

A' Tengerek nedves Istene *Neptunus* a' maga szeles Postáját *Eolust* megint olly hitelt próbáló hírekkel küldött tegnap *Bétsbe* közinkbe, melyeknek el hitelekre tsak alig volna talám elég egy *Musfármagnyi* hit. Én magam sem hiszem ezeket; de minthogy itt szárnyálnak, 's meg történhetésekben semmi lehetetlenséget nem találok — hogy mennyen a' mint jött — egy Posta nappal későbbre mezittelen fog az egész dolog jöni elönkbe — addig pedig sem Hitünk sem elunék meg nem szakad beléje, ha fel függetlve tartván, hiszszük is, nem is a' következendő nem egészízen *Eolus* hozta híreket :

Egy *Bétsi* Kalmártól azt beszélik, hogy ollyan Levelet vett volna tegnap a' maga Kereskedésben

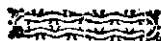
H h h h h

Leve.

Levelező társaitól, mely szerint *Amsterdam* Város-
sa, a' föld indulás által, rész szerint öfzve omlott,
rész szerint el sűjedett volna. Ez a' hír még eddig
előttem is, az *Eolus Correspondentzidjárnak* lenni lát-
tetik, és hogy annak is maradjon, tudom minde-
nek azt óhajtlák velem edgyütt — a' következő
Kurir igazabb hirt fog vinni felöle.

A' Frantzia Király egész Familiájával edgyütt
Párisból el távozott, és az *Austriai Belgiumi* széle-
ken magát egész bátorságba helyhezott; mely hirt
e' felöll egy néhány különös, és nevezetesen 2 Német
Országi Közönséges Ujság Levelek a' tegnapi Postá-
val hozának Bétsbe; és ebben már valamivel ke-
vesebbet lehet kételkedniünk, mint az elsőben; no-
ha ezen Közönséges Levelek is a' Király' mostani
hol létén nem egészfzen egy nyelven beszéllenek. —
A' *Hannau* Ujság azt mondja, hogy mihelyt a' F.
Király *Austriai Belgiumba* érkezett, 12-ezer *Austriai*
Katonákkal azonnal visszra fordúlt, és a' szélekhez
nem messze lévő *Condé* Várocsát fel-kérte, mely-
nek Kútsait azonnal kezéhez kapván, a' 12-ezer
fegyveresekkel együtt a' Várat meg-szállotta légyen.
Valensiennes Vára is fel-kéretett; de ez mit felet
légyen nem tudatik. Ezen tudósítás (szól a' neve-
zett Levél írőja) annál szova bé-vehetőbb és iga-
zabb mivel ez egy titokban maradott nagy ember-
től küidetett hozzá. — A' *Koloniai* Német Ujság
szórol szóra ezt mondja: A' Frantzia Király a' ma-
ga bátorságos helyére szerentsésen el érkezett; csak
hogy a' Királynéról, ki más útat vett vala maga
eleibe, még semmi bizonyos tudósításunk nintsen.
A' *Fránksurti* Ujság azonban azt mondja, hogy már
10 *Kurir*ok repültenek ezen Városon keresztül min-
den *Europai* nagyobb *Udvarokhoz*, kik minnyájon
azon hirt viszik, hogy a' Frantzia Király *Brüszel-*
be szerentsésen meg érkezett. Mind ezek szerint,
ha többnek nem is, de leg alább annyinak igaznak
kellenék lenni a' dologból, hogy a' Frantzia Ki-
rály *Párisból* szerentsésen *A. Belgiumba* érkezett;
de várjuk el ezzel is a' következő *Posta* napot.
Ha

Ha ez így találna lenni! meg-jönn a' viz megint az Ujság írók malmára! — Ebben a' szempillantásban értjük, hogy az egész F. Frantzia Királyi Familia *Frankfurtban* vagyon — itt is várakozzunk még. — A' *Varsói* Levelekben azt írják, hogy minden Lengyel Sergek olly parantsolatot vettek, hogy az első jel-adásra készen tartásák magokat a' mozdulásra — a' Tseh Országi Sergekről-is e' féleket beszéllenek — de hogy bizonyosabb történetekkel is szolgálhassunk — itt vagynak az

Elegyes belső történetek: — Hogy a' mi Kegyelmes Atyánk és Fejedelmünk II. *Leopold* egyenességének és szorgalmatosságának képét, az egész *Europa* előtt világos *Toskani* tükörben nézni ne kén-telenittessünk, figyelmezzünk az ő minden napi Kegyelmeiségeire. Az ő Atyai szorgalmatossága egészen a' Gonosztévőkig ki-terjed — a' minthogy nem régiben is olly Kegyelmes rendeltést teve, hogy a' leg főbb Itélő széktől egy Tanácsos minden elzenedőben a' közönséges fog házakot járja-el, foglyoknak panaszszáikat halgassa meg, és tégyen jelentést ezekről; mivel a' Kegyelmes *Monárkhának* az a' tzielja, hogy még a' Gonosztévők is, leg alább az ő egészségeknek fenn tartásokra nézve, Kegyelmeiséget érezzenek alatta. Ennekutánna egy fogoly is mutkos dolgokra ne alkalmaztassék addig, míg a' maga gonosz tselekedetéről törvényesen és tökéletesen meg nints győzve. — A' napokban 5. hiven szolgált Kapitányokat; u. m. *Nihault*, *Blamert*, *Jeunberget*, *Loiket*, és *Májérhübert* Májori Ranggal és Penzioval nyuzodalomra hotsátta, *Oberster Ollner* Urat pedig Generál Májori Ranggal Tseh Országban *Egerben* Komendánsá tevő.

A' *Pesten* vólt fő *Politzái* Komissziarius *Almásl* Josef Ur Bétsben a' F. Ts. K. Udvari Theátrumra's más e' féle dolgokra ügyelő Tanácsnál Udv. Titoknakká téteték 1200 r. for. elzendei szetéssel.

Kassa 18. Nov. — Az itt lévő Akadémiában tanúlt bizonyos fő Nemes születésű nem R. Katholikus Ifjú, az idén két R. Katholikus Pajtásaitól

ingereltetvén, oly szovakat talált ki-böfönteni, melyekért az Akadémiai Tanátsnak némely buzgó tagjaitól arra íteltetett, hogy nyelve a' nyaka tsigáján vonatassék ki. A' F. K. helytartó Tanáts-hoz ez eránt Jelentés küldetett, ahoz lévén zárva a' hozott ítélet is; mellyre a' F. Tanáts azt végezte: „ tartassék Akadémiai Gyűlés, hivattassanak elő a' Protestáns Ifju' vádolójji, és akkor, azoknak jelenlétekben, minthogy a' beszéd által ők botránkoztaták, a' büös Ifju' pirongatassék meg. Egyéb eránt pedig a' Fő *Direktoratus* vigyázzon, hogy az Ifjúság Vallásbéli disputáziokra ne fakadjon, az már *in Ratione Educationis* is meg léven tilalmazva.

Eger 23. Nov. — Kedves Barátom! Tsak egy szóra! Az én első Levelemnek koránt sem reménylett fogamatja leve. Mozgásban van az egész Város, némellyeket boszszonkodásra, másokat ditséretedre, sokakat fenyegetődésre vonszottál. Fő Embereink közzül néhányan elég-tételt kívántak elened a' Püspöktől, de ő Excellentiájja szokása szerint a' leg-böltsebb feleletet adá: A' *Nymphák* jobbitsák meg magokat, az *Ifjúság* viselje betsületesben magát, tanuljon; ugy az után nem lesz oka a' Levelezőnek írni, *Szatsvaynak* pedig ki harangozni. E' Feleletéből is kitetszik ő Exjának a' mi Kegyelmes Püspökünknek böltsebsége, melly szerint önnön szárnyai alatt sem akarja a' roszszoknak pártjokat fogni. — Sokan már gyanakodnak ellenem, hogy én vagyok a' Levelező, némellyek pedig nem hihetik, sőt reám akarják bizni meg-tzáfoltatásodat. Ne félj Barátom! nem leszek én már olyan bolond, a' millyen voltam, eddig is tsak — Sajnálom, hogy a' leg-első Levelemnek alája nyomtattattad Nevem' első betűit, azt többé ne veselekded, kerlek mindenre a' mi szent, külömben az Afzszonyok mind ellenem forditják reád készített pemetéjiket, — Élji böldegül, ohajtja Tisztelőd
P. L. M. S.

A' *Posti* Zsinat által ki-rendelt *Litteraria Deputatio*, sok más jeles fel tételei között, következő vélekedését terjesztette a' *Zsinat* eleibe, a' Magyar Nyelvnek elő-mozdítása eránt:

1) Az apróbb Magyar Oskolákban, tsupán Magyar Nyelven tanittassanak a' Tanulók.

2) A' más Nemzettségeknek is mind szülött nyelvi (*vernaculis*), mind Deák Oskoláikban leg alább a' magyar olvasás és irás tanittassék, 's illy módon készítették előre az Ifjúság, ezen Nyelv' bővebb esméretének meg-szerzésére.

3) A' nagyobb Deák Oskolákban vagy Gymnáziumokban pedig egy Katedra születt Magyarnek, vagy leg alább ollyannak adattassék, ki a' maga rendes tudományán kívül tanítsa a' Magyar Nyelvet is egyesített Kláffzisoknak. Leg-jobb lészen erre a' végre Református Tanítókat tenni bé a' mi nagyobb Gymnáziumainkba, az Elegyes Deputátzió-nak projektuma (vélekedése) szerint.

4) Sok Magyar Helyeken állittassanak fel, 's virágzó állapotban tartassanak olly Oskolák, mellyekbe mehesen Magyar Nyelv tanulni, mint eddig is szokott vólt menni a' Német és Tót Ifjúság. Ezen Oskolák ugyan Deák Oskolák fognak lenni, mint szintén más Oskolák, mindazáltal úgy intéztessenek a' tészhoz képest, hogy fő tárgyak legyen a' Magyar Nyelv' tanulása, vagy leg alább hasonló a' Deák Nyelvnek tanulásához. Hogy ezentésznek meg foelhessenek ezek az Oskolák: szükség, hogy azoknak Tanítóik valóságos Magyarok legyenek. Nagy haszna lehet e' dologban az Elegyes Deputátzió' azon kívánsága telylyesedésének, ha sok helyeken fognak elegyített Reformátusokkal az Oskolák.

5) A' Nemzeti, sőt Deák Oskolák' számára is jó Magyarsággal írott Tudományi Könyvek készítettessenek, 's azokba bé vétessenek.

Nagy Várad, Nov. 18 dikán. „Még mint vége a' szüretnek a' Vármegyénkben. Ennek oka. rész szerént a' sok bor és szük hordó, rész szerént, és leg inkább a' rossz idő.“

Torda 19 dik Nov. — Mi mindnyájan, a' kik a' Nagy-Enyedről neveztetett Kerületben lévő Ref. Papi Társaságnak Tagjai vagyunk, egyben-gyülünk vala ezen hón. 19-dik Napjára N. Enyedre éppen ditsőséges Fejedelmünknek Neve napján olyan véggel, hogy ezen mi Kerületbéli Papi Társaságunk, Mellereikkel együtt ditsőséges Fejedelmünkhez tartozó Hitet a' szokott és ki-adott forma szerint letegyük; valamint ezt a' köteleiséget ez előtt egy hónappal egész Országunkban lévő Tisztelendő Esperestjeink, ugyan N. Enyeden tellyesítették, és az után eddig minden Kerületek külön külön is az Esperesteknek Biztosságok által véghez vitték. Minek utána ezen mi' örvendetes és emlékezetes Egyben gyülésünkben, mellyet Mélt. Gróf *Toratzkai* Pál Urfi ö Nga, ugy N. Alsó-Fejér V. Megye' Vitzé-Ispán. nya Tek. *Gyujtó* Sándor Ur is, mint a' mi Kerületünknek egyik Inspector Curátora, magok jelenlétekkel meg tiszteltek, előre Tiszteletes Esperestünk, Tisztelendő *Kürtzádi Nagy* Gábor Ur egy rövid fontos beszédet tartott volna a' Tiszt. Kerületbéli Társasághoz, az után mindjárt a' T. Esperest Ur maga az Hitlésnek formáját a' Papokkal és Oskola-Mellereikkel rendre négy csoportban el-mondatá: még pedig nem csak a' Királyhoz tartozó Hitlésnek formáját, hanem az után egyszersmind az Erdélyi Három Nemzeteknek Hitlésbéli Formáját is, ugy, a' mint az Ország Gyülésében a' Tek. Státusoktól el-mondattatott. Mert mivel a' mi Erdélyi bévett Törvényeink szerint, a' négy bévett Vallásoknak Papjai és Oskola Mellerei, 's Kántorai, személy szerint ki ki igaz Nemesi Szabadsággal és jussal birnak, illendőnek, sőt szükségesnek esmérte vala az Ország, hogy az ugy nevezett *Unionis Forma* is a' Papokkal és Mellereikkel, a' több Nemesiségnek módja szerint el-mondattassék. Mely is most azért nevezetes, hogy ez más hasonló alkalmatossággal, leg-alább 1781-ben nem parantsoltatott. Mind két hitlés Formáinak el-mondását követte a' T. Esperest Ur bé-rekesztő-beszéde, ezeket ismét

az All-írás és petsélés. Melly örvendetes tzeremoniának Napja egyben lévén köttette a' következendő Nappal, mint Mélt. Gróf Tor. Sz. Gy. *Torotzkai* Pál Urfi ő Nga születése Napjával; egybenfoglalván ő Nga is Társaságunknak ezen Öröminnepét a' maga születésének Napjával, e' napon amannak is emlékezetét pompás Uri Ebédnek adásával fényesítette. Végezetre még T. T. Társaságunknak vig öröminnepét az ágyu dörgések helyett e' következendő Deák és Magyar Versek-is készítése hirdetni és emlékezetben hagyni kívánta:

Dum, *Leopoldo*, Tuo signatum Nomine lumen
 Emicat, hungarico Lux veneranda solo :
 Qua Tibi Apostolico cinxit Diademate tellus
 Hungara legitimo more modoque caput:
 En *Sacer Ordo* Tuo *Tractus Enyedenfis* Honori
 Et calamo et verbis corque fidemque sacrat.
 Fausta Dies! coeunt Nomen, Diadema, Fidesque
 Principis, ut triplex solis ab axe jubar. Cluj
 Anne *Sacerdotum* sorte hac *Regale* videmur
Collegium? anne per hoc *Sacra Corona* sumus?
 A Te principium. Nobis Tua gloria vultu
 Irradiante praet; nos Tibi Vota damus.
 Nos Tibi thuricremas votis incendimus aras;
 Tu reparas misso desuper igne focum.
 Dum Tu animas: plus amamus; et hoc Jove numi-
 na pleni
 Eloquimur, divo Principe corda fluunt.
 Accipe devotum per singula nomina pectus,
 Dum chorus hic Domino corde fideque litat.
 Saevae quidem brutum cor displicuisse Tonanti
 Legimus; ast hominum corda sacrata placent.
 Et Deus, et *Leopoldus* ait: *Date corda petenti.*
 Quae ratio? Summo es par, *Leopoldo*, Deo.
 His Deus et *Leopoldus* amant ditescere donis:
 Scilicet, esse Dei vis, *Leopoldo*, typus.
 Cor cupis? En auro pretiosius accipe pectus:
 Parva penus magnas hic Tibi fundit opes.

Teque ubi Religio Davidis imagine pingit;
 Nos damus Abjataris cum pietate fidem.
 Quin, si belligerum superas, dum pacifer audis;
 Vincit et Abjatarum nostra caterva fide.
 Per se sancta Fides per Te magis sanctior audit,
 Per quem Religio reddita jura tenet.
 Imo fides Tibi facta cluit sanctissima, per quem
 Orbi e dituvio pacis oliva viret.
 Orbis Amor! Coetus dignere Amor esse puilli:
 Fac, stet Apostolicum grex Sacer ante thronum.
 Fac, hoc palliolum nullo spectabile cultu
 Purpura regalis deveneranda tegat.
 Quodsi vestis Esod stabat sociata mucroni,
 Qua David quondam cinxerat ense latus:
 Haud minus istud Esod Vestrae sociabilis ensi
 Splendeat, et tuta gaudeat arce frui.
 Sicque Sacerdotem dum tu gestamine, Magne
 Constantine, foves; tum, Leopolde, faves.
 Arenis supposita Tuo jam virga scabello
 Arida, fac, fructum germine læta ferat.
 Nullus ut armato Doëg illegaliter ausu
 Sanguisua Clerum juribus ense necet.
 Sit felix longis, Auguste! beatior annis,
 Hoc Tibi nostra litant corda, precesque vovent.

Magyarul, szabadon fordítva.

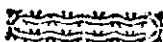
Midőn, oh Leopold! N-veddel petsételt
 Napon néked hódolt Gyűlésiünk vett lttelt:
 Melly Nap, bostuzujára sok irigy agyarnak,
 E y tisztelendő Nap léfzen a' Magyarinak:
 Mellyen ditső Fejed Apostoli fényes
 Magyar Koronában Királyy lett törvényes:
 E' Napon egy Papi Társaság' Szent Széke,
 Mellynek Nagy-Enydről vett névet vidéke,
 Szivel, izájjal, hittel Nevednek áldozik,
 Hiv hazafiai drakmával adozik. (Mát. 17: 24.)
 Szerents's Nap! mellyen pompát elegyite
 Fejedelmünk' Neve, Koronája, 's Hite:

Ez három, mint tiszta nap' hármas sűgára
 Fejünk felett egygyütt tündöklött-ki mára.
 Midőn illy Felséges Királyi Artzulat
 E' szentséges helyen, 's oltár körül műlat:
 Ezzel most *Királyi Papság* hát részünk-é? (1 *Pét.* 2:9.)
 Most igazán egygy *Szent Korona* lészünk-é? (*)
 Te vagy le-boruló tiszteletünk' feje,
 Székedig szárnyaló Hitlésünk' ereje.
 Te adsz tömjént; égni szivünknek Oltárán;
 Te vagy arany betű örömünk' 'Sóltárán.
 Ország nekünk élet' fényét elöl szorja
 Ennél irt fogadást nevünk' néhány sorja.
 Mi gyujtunk illatos ambra áldozatot,
 De tellyülről a' szent tűz Tölled hozatott.
 Te leket adsz, és mi szeretünk forróbban,
 Te formálsz karokat, hogy öleljünk jobban.
 Te töltöd-bé belső részünket felséggel,
 Hogy frájunk ki forrjon illő felsőséggel.
 Tölled tellyesedik szivünk, hogy ki folyjon,
 Hitlésünk' Nagy Tárgvát, *Leopoldot* szolljon.
 Fogadd el, *Kegyelmes Szivü Fejedelem!*
 A' melly Hitet bé nyujt a' szives szerelem:
 Azt a' Szivet tsekély társaságunk nyujtja,
 Mellynek lángját *Titán*, nem *Phaeton* gyujtja.
 Ugy van: a' barmoknak áldozatúl metzett
 Szivek Eg' Urának nem mindenkor tetzett. (**)
 De

(*) Régi szollásnak formája szerint a' Papi' Gyűlések, kivált a' felsőbb rendűek, *Szent Korona*-nak neveztetnek a' Magyaroknál. Az *Erdélyi Protocollumokban* leg alább ez a' szollás szokszor találtatik. Azon kívül is a' Gyűlekezetek hogy *Koronának* neveztessenek, tudva vagyon p. o. *In corona dicere.*

(**) Az *O Törvénybéli áldozatoknak* némelly nemeiben a' Szivet meg nem áldozták az Oltáron. A'
 Po.

De az embereknek szivekhez vólt kedve,
 Színétől e' szebb rész nem vólt ki rekedve.
 Ezt mind az Isten, mind *Leopold* így kéri:
Add nékem Szivedet, 's a' költsönt igérik, (*)
 Mi oka? *Leopold*, a' Királyok' Szépe
 Istenhez hasonlít, kinek mettszett Képe.
 Mind Isten, mind pedig *Leopold* is, magok
 Ketten csak a' Szivnek kintsével gazdagok.
 Mi oka? mert e' Kép isteni ábrázat,
 Honnan *Leopold* is le-rajzolt példázat.
 Hogy ha Szivet kívánsz; imhol a' jó Szivet
 Ajánljuk, Királyhoz és Hazához hivet.
 Ez a' drágább részünk, mert aranyunk kintsen,

(*Ap. Tsel. 3: 6.*)

De, hiszem, a' jó Sziv fellyül hág a' kintsen.
 Hol Vallást betsüllő *Dávidnak* vagy párja,
 Mi vagyunk *Leopold*' igaz *Abjatarja*. (*1 Sam. 22: 20.*)
 Kiben Királyához vonzó jó Szivűség
 Hét proba tűzben járt finom arany hűség.
 Sőt mikor *Dávidnak* jobbja haddal verző,
 Te pedig vagy kedves békeiséget szerző;
 A' meonyivel képed amazét meg győzi,
 Annyival *Abjatar*t Hivségünk előzi.
 Szent csak magában is egy fel-kentt Királynak
 Le-tett Hit' petsétje a' Keresztyén száznak;
 De már sokkal szentebb Neve egy olly Hitnek,
 Mellyben tárgyul Téged' *Leopold*, emlitnek,
 Ki által a' Vallás erős Várban szállott,
 Porban le-dóltt jusza izmos lábba állott.

Sőt

*Pogányoknak áldozatjokban - is a' Sziv többnyire
 ki maradt. Sőt némelly tudósok a' Szivet min-
 denkor ki maradtott Réfnek itélik.*

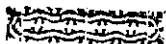
(*) *Példob. 23: 26, mellyel éppen egyet téfzen di-
 tső Fejedelmünknek esméretes Symboluma is: A'
 Királyoknak Kintsek az ő Hiveinek Szivek.*

Söt egy vér-özönből ki-nőtt olajágnak
 Meg hozója mivel Te vagy a' Világnak;
 A' Te néked le-tett Hit is leg-szentségesbb,
 Mert a' békelességnek Neve leg felségesbb.
 Oh Világ' Szerelme! Kitsiny Seregünk is
 Méltóztasd, hogy lehess a' mi Szerelmünk is.
 Engedd, ez erőten, de szent és hiv Nyájnak,
 Telepedjék Széke körül a' Királynak.
 Apostoli Felség, a' ki e' Székben ül;
 Alljon tanítványi sereg is hát körül.
 E' kívülről tsekély Palástotska' neme,
 Mellynek nintsen gazdag pompából érdeme,
 Hadd, légyen tsiga vér színnel fényesített
 Felséges Bársonyod alá le-terített:
 Királyi Palástod' egy szárnyát erre is
 Terjeszd ki, melly el-ér sok száz ezerre is.
 Ha az Efod ama' Kardal egy helyt vala,
 Mellyet viselt vitéz Dávidnak oldala; (1 Sam. 21:9.)
 E' len gyóltis Efod is találjon Kardodnak
 O: almában helyet mellette Kardodnak.
 Így, hogy Nagy Constantin' Tsászári ruhája
 Oly takaró, mellynek a' Pap fért alája; (*)
 Oit az Ur Szolgáit fedező jó-féle
 Bibor leszsz Leopold' Ruhájának széle.
 Melly alatt vér szopó Doég nem hörpöl
 A' Szent Rendnek vérét, 's julsait nem öl.
 Az Aron' vészzeje Előtted zöldeljen,
 Sámolvodhoz téve gyümölsöt neveljen.
 Kegyes Fejedelem! tapossad az Egnék
 Kedvében határát a' késő vénségnek
 A' boldog és hozszu időnek sinorja'
 Mértékével folyjon esztendeid' sorja.

Közön-

(*) Tudva vagyok a' Nagy Constantin' Tsászár-
 nak ama' kegyes mondása. Hogy az őt magát Tsászár-
 i Palástjával is befedte.

Közönséges vala Erdélyben-is a' múlt napokban állott, és a' télnek ábrázatjában öltözött idő havazás, fagy és kemény hideg, mellyek miatt az emberek mind a' Szőlő fedésre, mind a' még sok hátra lévő vetésre nézve igen meg rettentenek vala. Ez az idő tartta ez hónapnak 14 dik napjáig. Akkor a' meleg esd, és a' fel derült kellemetes idő a' fagyat fel szabaditá, az havat fel olvasztá, és attól fogva mintegy tavaszi ábrázatban öltözék. Az éjjelek tiszták, de majd minden hideg nélkül valók. A' nappalok szép melegek és tsendesek. Sár igen nagy vagyón, de szüntelen szikkad a' föld, a' szőlő fedést és szántást fel szabadította. — Minthogy Kegyelmes Fejedelmünknek az a' megbetsülhetetlen Rendelése érkezett vala még az Ország Gyűlésre, hogy a' melly Nemesek adózás alá estenek vala, azok az adó alól ki vétessenek: ehez képest ezen mostani idő tájban minden Nemes Vármegyékben a' közönséges Egyben gyűléseknek egyik fő tzelja ez, melly előre minden felé ki hirdettetett vala, hogy minden Nemes Ember, a' ki adó alatt vagyón, mütassa meg a' maga igazságát a' maga Vármegyéje előtt. De könnyen meg eshetik, hogy azok is, a' kiknek nemesi julsok kéttségben forog, de még is azzal eddig éltenek, ujjabb bizonyításra szorítottanak.

Külső Országokat illető elegendes történetek.

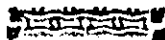
Frantzia Országban minden Papok, kik Ruzsónak Contractus Socialis nevű munkájára meg esküdni nem akarnak, kiűzettsenek az emberek társaságából számkivettetésbe.

E' vala Nov. 14 dikén a' Nemzeti-gyűlésben egy Isnárd nevezetű Deputátusnak a' meg nem esküdt Papok ellen való projectuma. Ezen projectum felett igen hosszason folyt mind pro, mind pedig contra, a' vetélkedés. Tsak ugyan a' projectum nem válhatott Dekretommá, hanem mások mást, és sokan, sok félét javasoltanak ellenek. — Szegény

Szegény *Rusfzó!* ötlet életében a' maga munkáji tették szerentsétlenné, és imé most azoknak a' Frantziáknak maradékij, kik ötlet ezen ő munkájiért magok közt sem szenvedték, azt akarják, hogy a' Papok esküvésének, az ő munkáji közzül egyik, hior mértéke légyen. — De sokkal szánakozásra méltóbb *Montmolin!* — — Ez egy falusi Pap volt a' *Náisschateli* Grófságban. *Rusfzó* másoktól mindenektől el-hagyatva ennél vonta volt el magát egy darabig a' világ előll. De ennél is a' *Delila* ölében szunnyadott szegény. Mit nem tehet egy Pap! Ezt a' nagy Világi Bóltset ezen faluban nem tsak az egész *Consistorium*, a' Grófság Kormány-széke, és a' Kormányozó, hanem önnön maga a' Pruszszus Király-is kegyelmes skányai alatt akarta oltalmazni. Mi leve még is végeztire szegénynek dolgából? A' Pap a' Katátrába megy, és nem mond egyebet, hanem hogy az Isten egy büsösért gyakran egész helységeket semmivé tett. Már az utzára sem léphetik ki *Rusfzó*, hogy a' Paraszt-ságnak ezer átkától ne követtetnék. T. T. *Montmolin* Urnak ez sem lévén elég, ismét köteletségére emlékezteti a' Katétrából halgatóit; nem tsak hanem ugyan akkor Ur-vatsorát is oltogat nékiek. Mi léfzen a' dologból! — *Rusfzónak* ablakai templom után mindjárt bé-töretnek, étzakára kelve pedig nem tsak ablakai és ajtai, hanem háza falai is öizve töretvén, tsak nem köveknek zápora végzé ki ezen nagy *Filosofust* a' világból. 's a' t.

Végre tsak ugyan még állita a' N. Gyülés a' meg nem esküdt Papság ellen egy Dekretomot, mellynek első Artikulusa ez: hogy 8 napok mulva ezen Dekretomnak hi hirdetése után minden Papok, kik a' *Constitutzio* szerint még meg nem esküdtenek, a' magok lak helyeknek előljárói előtt m. g. jelennyenek, és a' Polgári hitet lo tegyék, 's neveiket a' *Protocolumba* belé írják.

Azon el-fogatott *Varnier* nevü Frantzia, ki a' Printzeknek Rekrutákat költöztetett *Koblentz* 's é, már meg-vizgáltatott és meg-ítéltetés végett a' bü-
nösö.

nösöket meg-sententziázó Itélő szék elejébe adattott. — Ezen *Varnier* egy nagy bünt tett az af-szonvi nem ellen is; mivel egy barátjának, ki által katonákat tsalogattatott a' szélek felé azt írta egy Levelében, hogy házos embert egyet se vegyen fel, mert ezek ki mondván feleségeiknek a' titkot, áltaiok az egész dolog világosságra fog jöni.

Nov. 14 dikén egy emlékeztető irást küldött a' Király a' N. Gyűlés elejébe, melly különösön tsek azért is meg-érdemlené az olvasást, hogy abból egészen által lehet látni, mi formán igazittasának Frantria Országban az ujj Constituzió szerint az Ország-nak elé forduló nagyobb dolgai.

„ Ugy értetem Praesidens Uram! — *igy ír a' Király* — hogy a' Nemzeti Gyűlés, a' tengeri Minis-ternek az én parantsolatomból, és a' maga szá-molása alatt tett azon kivánságára, hogy a' sze-gény Sz. *Domingó* béli lakosok' fel-segállítására szük-séges hajó Seregnék ki-készítésére 10,370,912 Livrák rendeltetnének, ezt végezte volna: hogy az erről való tanátskozásnak nem lehetne helye; mivel a' dolog nem a' Constituzio által ki-szabott mód szerint tétetett volna a' N. Gyűlés eleébe.

„ En nem tanálok a' Constituzioban egy Arti-kulust-is, melly más formálitást kívánna, mint a' melly szerint a' tengeri Minis-ter tselekedett, és a' mellyet az első N. Gyűlés szenté tett, azt rendel-vén, hogy én az ilyen nemü kivánságot egy az én parantsolatomra iratott Levél által adassam a' Praesidensnek tudtára. Erre a' N. Gyűlés már ma-ga-is példát mutatott, midön a' folyó hónapnak 8-dikán, tsupán a' hadi Minis-ternek kivánságára 500,000 Livrákat rendelt az Invalidusok számára. — Nem titkolhatom el fájdalmamat, a' melly ab-ból származna, midön látnám, hogy abban a' szem-pillantásban, melyben Országunk veszedelemben fo-gok, midön az öldöklés és égetés leg-szebb tarto-mányokat vesztegeti, Manufakturáinkat, kereske-désünket és mezei munkáinkat örökre semmivé té-
lzi, hogy a' N. Gyűlés ilyen szempillantásban, egy
ilyen

ilyen nehézségben keres okot ezen fontos dolog megvizsgálásának halasztására. 's a' t. — *Végre így rekeszti bé a' Király ezen irását.*

„Remélem hogy ezen fontos dolog fel fogja a' N. Gyűlést további késedelmezéséből ezen reudkívül való Summának ki rendelésére serkenteni, mellynek kérését én a' tengeri Ministerre biztam — *Lajos.* „ — A' Királynak ezen kívánságára haladéknélkül ki rendelte a' N. Gyűlés a' kívánt summát, és azt végezte, hogy 3 Milliok azonnal le számláltassanak, a' több Milliok pedig Decemberen kezdve hónapanként egy ezteendő alatt adassanak által a' tengeri Ministernek, ki is az után ezen summáról való szám adással fog tartozni.

Cápból a' Sz. Domingó szigetének fő Városából e' következő bizonyos tudósítás indult Sept. 13 dikán a' N. Gyűléshez.

„Száz ezer Szeretsenek rebelláltak a' szigetnek Északi részében, kik már 2 száz nádméz planta helyeknél többet fel éggettenek, és ezeknek Urait meg ölték, a' mely kevés Afzszonyokat életben meg hagytanak, ezeket is a' halálnál sokkal kinosabb fogságra tették. A' Szeretseneket minden felé öldöklés és vérontás kísérik 's több e' félek.

Az Anglusok is hasonlótól tartanak, és a' mint írják Londonból, a' Kereskedők már egy néhányszor folyamadtanak segedelemért a' Ministriumhoz. Végrezetre ki is nyerték az Anglus Királytól a' Kereskedők, hogy egy egész gyalog Regiment szállíttatnék *Barbadosból Jamaika szigetére* által, ugy mint a' hová Sz. Domingóról leg könnyebben kereshetül harapozhatnék a' rebellió a' Szeretsenek közzé — mellyet ezen sziget csak ugyan bajosan is fog ez úttal elkerülni.

Az Angliai 1683 béli Revoluzio Nov. 4 dikén a' leg-nagyobb öröm és vigasságok között innepelték-meg. Leg-több egészség ivások estenek, természet szerint, a' Frantzia Revoluzioért. A' Frantzia külömb külömb féle Klubok nevenként olvastattanak-fel, és ezeknek képekben, az első Nemzet-

ti gyűlésnek itten mulatozó két tagjai u. m. *Péthion* és *Ogior* tették a' viszlazonozó közönetet. — Ebből a' következik hogy az Anglus nép. betsülli a' Frantzia *Constitutziot*. — A' Svétziai Király most újanton egy Köve:ét küldötte a' Frantzia Printzekhez, ki ezen Printzeknél a' maga Királynának képében fogja ezekkel folytatni a' környül. állásokhoz képest a' dolgokat.

A' Koblentzi Levelek szerint ezen Printzek egy Pátenst téttenek közelebbről közönségelésé, mellyben azt akarják világ elejébe terjeszteni, hogy igyekezeteknek egyedül való tzéljai, tsupán tsak a' Vallás és ennek szolgáji, a' Királynak szabadsága és törvényes hatalma, a' Statusoknak a' törvényeken fundált jufsai, a' Polgároknak tulajdona, és különösön a' falusiaknak bátorságos meg maradások vólnának, és tsak ezeknek viszlza állítására tzéloznának minden igyekezetekkel. Ezen tzélyaikat véreknek ki. ontásával is elérni kívánnyák. Semmi személlyes Uraságnak kívánása nem fogja soha ezen tizta igyekezeteiket meg. motskofittani. Ezt Nemesi Parolájokra erősitik, és ezen kívül minden egyéb beszédeket ellenek való hamis vádnak hirdetnek lenni.

A' Lengyel Királyi Koronát még tsak ennyiben fogadta el a' Saxoniai V. Fejedelem, ha azon punktumok iránt, mellyek ő előtte az ujj *Constitutzióban* rész szerént homályosoknak rélz szerént kétséges értelműeknek tettezenek lenni, meg magyaráztatnak; melly végre már mind két részről Biztosok vagynak ki rendeltetve. *Pilnitzben* pedig a' közönséges hírek szerént a' Tsászár és Pruszszus Király a' Lengyelekre nézve e' következő punktumokat erősitették meg egymás között, — hogy Lengyel országnak határait térozni fogják, és a' Sax. V. Fejedelmet Kiak esmérük — hogy az Orzágnak függetlenségét talmazni fogják — 's végre sem a' Tsászár, ' Pruszszus Király nem fogják a' magok síjokat tona örökös Hertzeg Afzizonynak ferjül ajánlanem a' V. Fejedelemre és Lengyel Orzágra, hogy ezek meg egyezett akarattal valótzá. ékie ferjet.